

Oud Deventer

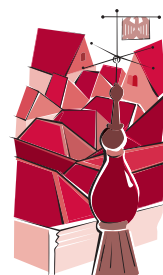
Nieuwsbrief van de Stichting Oud Deventer

Kruispunt van fietspaden in de Vijfhoek

PAG. 2 *Van de redactie/voorzitter* PAG. 3 *Een nieuw perspectief op erfgoed* PAG. 6 *Wat betekent de Omgevingswet voor de erfgoedverenigingen?* PAG. 8 *Scheidend SOD secretaris Neelco Osinga: als eenling ben je niemand*
PAG. 10 *De Steene molen en de schuur* PAG. 12 *Pijnpunten* PAG. 13 *Jaarverslag 2023 van de Stichting Oud Deventer (SOD)*

53 / mei 2024

ij zijn blij dat we weer met zijn drieën zijn. Marijke van Winsum-Westra was op ons lustrumsymposium en raakte vooral geïnteresseerd door de aandacht voor de jongere wijken met hun groenstructuur. Haar eerste artikel gaat dan ook over dit onderwerp. Zij

heeft uitgezocht hoe oude wegen in de Vijfhoek zijn opgenomen in het moderne stratenplan. In deze *Nieuwsbrief* kunt u het eerste gedeelte van haar bevindingen lezen, in nummer 54 het tweede.

Sinds 1 januari is de Omgevingswet van kracht. Wat dat betekent voor de erfgoedverenigingen, werd uiteengezet op een informatiebijeenkomst. Hoe de wet in de praktijk zal uitpakken, is nog niet te zeggen, maar de contouren zijn gegeven. Ria de Oude-de Wolf doet verslag.

In januari hebben Hans Kaajan en Ria de Oude-de Wolf een bezoek gebracht aan de recentelijk afgetreden secretaris, Neelco Osinga, om hem te interviewen. Hij kijkt terug op een waardevolle tijd, waarin hij veel heeft kunnen bereiken door samen te werken. En hij noemt belangrijke aandachtspunten voor de SOD.

Het huis aan de Molenstraat 33 heeft een rijk verleden, blijkt uit een onderzoek van de Werkgroep Bouwhistorie. Aly Dijkstra-Kruit maakt weliswaar geen deel meer uit van de redactie, maar is toch nog steeds heel betrokken en bericht over dit onderzoek.

De rubriek *Pijnpunten* verschijnt onregelmatig. Hans Kaajan laat daarin zien waar de stad haar fraaie aanzien heeft verloren en waar ingrijpen dus geboden is. Hij wijst nu maar liefst vier locaties aan.

Tot slot is er het jaarverslag, geschreven door onze nieuwe secretaris Ida jager.

Ria de Oude-de Wolf
hoofdredacteur

nlings hebben wij tijdens een speciale bijeenkomst afscheid genomen van oud-secretaris Neelco Osinga. Vanwege het vele werk dat hij verzet heeft, is hij benoemd tot erelid. En tot onze vreugde hebben we een nieuw bestuurslid mogen verwelkomen: Marijke van Winsum-Westra. Zij is

al actief in de redactie van de Nieuwsbrief.

Een van de onderwerpen die ons de afgelopen tijd hebben beziggehouden, is reclame in de openbare ruimte. De combinatie met stedenschoon is niet altijd even eenvoudig. Daarom heeft de gemeente ook sinds jaar en dag regels opgesteld. Maar er waren ondernemers die die regels niet meer zo strikt naleefden. In de historische binnenstad struikelde je soms letterlijk over de reclameborden op stoepen en straten. Daar is de gemeente nu wel tegen opgetreden, mede op ons aandringen.

En tot mijn vreugde lees ik dat de raad op 20 maart gesproken heeft over een motie van PvdA, GroenLinks en D66 waarin de wens wordt geformuleerd dat het reclamebeleid wordt hervormd. De raad concludeert dat het beleid stringenter moet worden dan het huidige, dat uit 2016 dateert. Vóór 2025 moet het college de huidige regeling herzien en daarbij letten op lichtgebruik, verkeersveiligheid, omvang en maatschappelijke impact.

Een verwante kwestie, die al jaren speelt, is die van de twee digitale reclamemasten langs de A1. Nadat omwonenden en erfgoedverenigingen hun bezwaren kenbaar hadden gemaakt, leken de masten er niet te komen. Maar de onderneming die ze wilde plaatsen, wees de gemeente erop dat dat contractbreuk zou betekenen en claimde een fors bedrag. Zo fors, dat het ernaar uitzag dat de gemeente alsnog toestemming zou geven. Nu is er een tweede complicatie. Het AD berichtte op 21 januari: "De komst van een reclamemast langs de A1 krijgt een opvallend financieel staartje voor de gemeente Apeldoorn. Hoewel zij niet de eigenaar is van de mast, moet ze vanwege de constructie een stevig bedrag aftikken aan het Rijk". Het is niet onmogelijk dat deze kwestie goed afloopt.

Wim Koetsveld

Een nieuw perspectief op erfgoed

Na ruim dertig jaar is de Vijfhoek voltooid. In de oudere naoorlogse wijken bepaalt de wegenstructuur met het bijbehorende groen het karakter. Ook in de Vijfhoek is het groen een essentieel element.

Wijken als Zandweerd Noord, Keizerslanden en Borgele werden aangelegd in een gebied met hoofdzakelijk weiland. De ontwerpers hoefden er dus geen rekening te houden met bestaande infrastructuur en konden geheel volgens hun eigen stedenbouwkundige idealen

te werk gaan. Dat is anders in de Vijfhoek. Hier waren al allerlei wegen en weggetjes aanwezig. Deze zijn voor een deel opgenomen in de nieuwe structuur. Het is de moeite waard na te gaan welk deel dat is. In dit artikel gaat het om die oude weggetjes en de bijbehorende groen- en waterstructuur. In een volgend artikel wordt de vraag beantwoord hoe ze zijn geïntegreerd in het nieuwe wegensysteem.

Karakteristiek van het gebied

Op zeer oude kaarten lijkt het gebied van de huidige Vijfhoek leeg. Vóór de negentiende eeuw bestaat het overgrote deel uit heidevelden en moerassen. Op de oudste kaarten wordt het gebied van de Vijfhoek omschreven als 'woeste grond met heide en bosschages, behoorlijk drassig en onvruchtbaar, met weinig bewoning slechts af en toe een kot'. Tegen het jaar 1600 was tien procent van de gronden in gebruik bij landbouwers. Langzamerhand werd het gebied steeds verder in gebruik genomen. Eerst kleine stukjes grond die werden ontgonnen en bebouwd met vooral rogge. Al snel raakte de grond uitgeput en werden voor de bemesting heideplaggen vermengd met dierlijke mest gebruikt. Op de heide graasden schapen en sommige koters hadden een enkele koe of varken. Om de vaak zeer natte gebieden te ontwateren werden waterlopen zoals de Zandwetering, de Soestwetering en de Douweler Leide gegraven en heel veel slootjes. In de negentiende eeuw kwamen er met behulp van groenbemesting en kunstmest grootschaliger ontginningen en werden op voor landbouw ongeschikte gronden bossen aangelegd. De verdere ontwikkeling van het gebied ging daarna snel.

Wegen en woningen op oude kaarten

Op de oude kaarten staan alleen doorgaande wegen aangegeven. De vroegste bebouwing vermeld in de statistieken dateert van 1660. Waarschijnlijk werd toen een inventarisatie gemaakt zonder

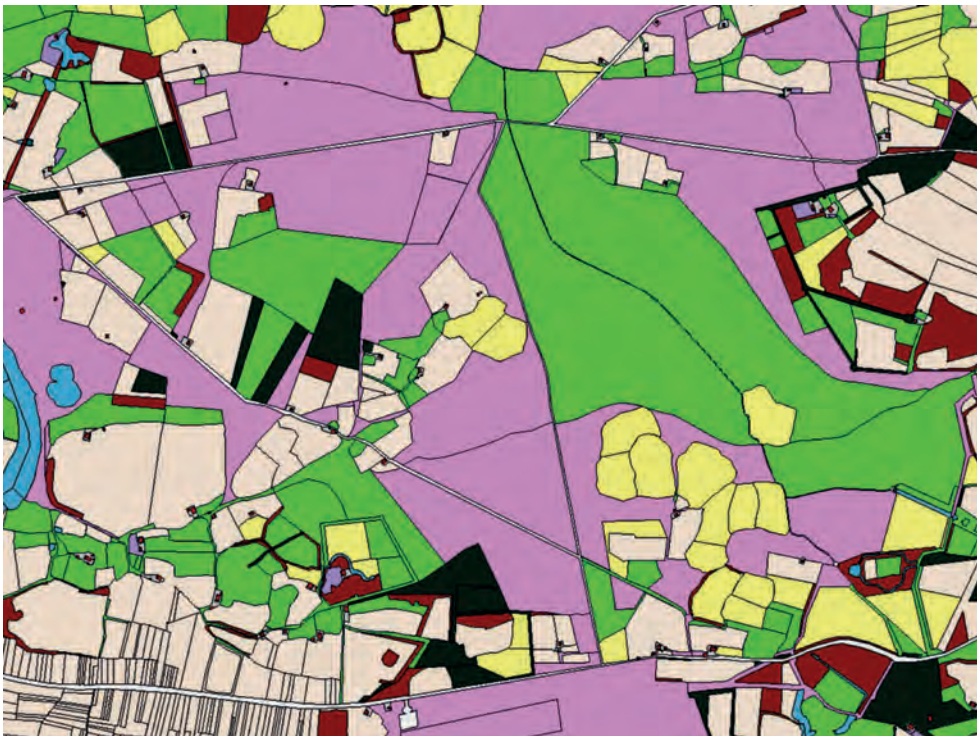
Luchtfoto Deventer, met Vijfhoeksweg, Gooikersdijk, Nieuwedijk en Maatmansweg, 11 april 1991 (HCO)

dat duidelijk was hoe lang de bebouwing er al stond. De twee boerderijtjes die toen vermeld werden, zijn Gooiker en Rouwmate-Maatman; beide zijn nog te zien op luchtfoto's gemaakt in opdracht van de gemeente Deventer in april 1991. Tussen 1991 en 1995 zijn ze afgebroken. Katerstede Rouwmate-Maatman lag ter hoogte van het huidige Brandts Buyspark. Vuurstede Gooiker lag in Den Achterhoek ongeveer op de plek waar tegenwoordig de Ulebelt ligt.

Er liepen ongetwijfeld paden naar deze vuursteden, maar op de weinige kaarten die er zijn, is niet te zien waar deze precies lagen.

Kaart van Overijssel: Transsialania Provincia Vulgo Over-Ijssel vervaardigd in 1652 (HCO)

Grondgebruik op de kadastrale minuut van 1832 van het gebied van de Vijfhoek (HCO)

Op de kaart uit 1652 (daarna tot 1730 meerdere malen opnieuw uitgebracht in andere kleuren) is ten zuiden van Hoge Weteringen een tracé van Deventer naar Holten te zien, op min of meer het huidige traject van de Holterweg. Ten noorden van het gebied is een andere weg naar het oosten, die het traject van een deel van de huidige Oerdijk en de Crödden-dijk volgt tot aan de Holterweg ten noorden van Bathmen. Deze heet aanvankelijk De Oerd Dijk, en later Oerdijk. Dijk omdat hij licht verhoogd is aangelegd, om hem zo lang mogelijk begaanbaar te houden in de nattere jaargetijden. En oer vanwege het transport van ijzeroer, dat vervoerd werd naar de in 1755 opgerichte ijzermolen in Deventer. Dit ijzeroer lag vlak aan de oppervlakte bij Linde en in de omgeving van Okkenbroek.

In de eerste helft van de negentiende eeuw werd het gebied geleidelijk verder ontgonnen. Er kwamen steeds meer keuterboeren, die verspreid over het gebied vuursteden bewoonden.

Op de kadastrale minuut van 1832 (productie gestart in 2012 met het gedigitaliseerde oudste kadaster van 1832 als basislaag) is de gedetailleerde indeling en het gebruik van het gebied te vinden. Het buurtschap Hoge en Lage Weteringen bestaat uit zandgronden met grote stukken heide. Voor de meeste bewoners is landbouw het belangrijkste middel van bestaan. Daarnaast wordt er op kleine schaal wat vee gehou-

den. Ook staan er dan bijvoorbeeld in Horsterhoek behalve katerstede Rouwmate-Maatman negen kleine boerderijen met erf aangegeven met per perceel de eigenaar en de bewoner.

Bestuurlijke indeling

De huidige Vijfhoek ligt in het voormalig schoutambt Colmschate. Aanvankelijk zelfstandig, maar op een gegeven onder gezag van de stad Deventer. In 1811 heeft Napoleon het schoutambt losgekoppeld van de stad en werd de Vijfhoek een deel van de gemeente Diepenveen. In 1960 is een deel van Diepenveen bij de stad gevoegd om de uitbreiding van de stad mogelijk te maken. In 1974 is ook Colmschate en omgeving bij de stad gevoegd. Sindsdien ligt de Vijfhoek in de gemeente Deventer.

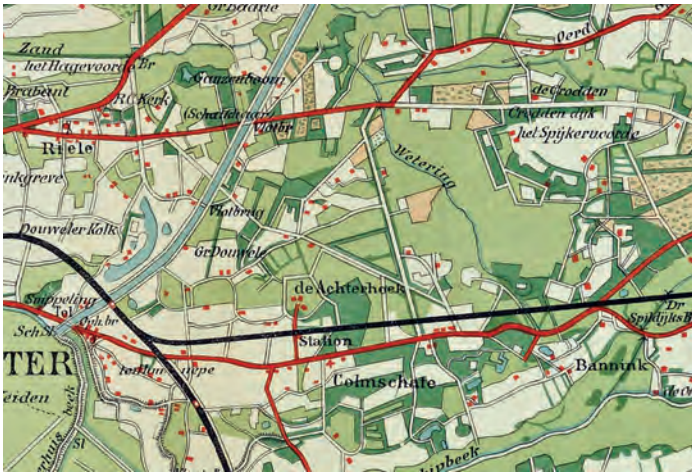
Het schoutambt Colmschate bestond uit meerdere marken, die op hun beurt weer ingedeeld waren in buurtschappen. De Vijfhoek lag in de Gooiermarke in het buurtschap Hoge en Lage Weteringen. Een buurtschap bestond uit meerdere delen. Het grootste deel van de Vijfhoek valt samen met de Horsterhoek, gelegen tussen de Oerdijk, de Gooikersdijk en de Nieuwe Dijk. Verder omvat het een deel van de Gooijer Mars (ook wel Weteringsenk genoemd) ten oosten van de Nieuwe Dijk en een deel van Den Achterhoek ten zuiden van de Gooikersdijk.

De zandweggetjes

De Horsterhoek was een vrij open gebied met een opvallend radiaal verlopend wegenpatroon met aaneengesloten boombeplanting (de Vijf-

Provincie Overijssel, Indeling van drostambten, richter- en schoutambten, marken en steden, vervaardigd in 1980 (HCO)

Lithografische wandelkaart van Deventer en omstreken uit 1900 (HCO)

Gooikersdijk naar het oosten in 1991, rechts de Gooiker (HCO; foto A. Heijink)

sprong nabij de Ulebelt). De eerste kaart waarop weggetjes in het gebied duidelijk zijn ingetekend, dateert uit ca. 1830. Hierop zijn voor het eerst de drie weggetjes te onderscheiden die bij de Vijfsprong samenkomen, de Gooikersdijk, de Maatmansweg en de Vijfhoeksweg. De Gooikersdijk heette volgens een kaart van de gemeente Diepenveen uit 1933 Weg van Deventer naar Bathmen. Later werd deze weg vernoemd naar vuurstede Gooiker. De weg loopt van de Oerdijk in het huidige Schalkhaar (destijds Riele) in zuidoostelijke richting naar de Holterweg. De Maatmansweg, vernoemd naar de katerstede Rouwmate-Maatman, loopt van Lage Weteringen min of meer in oostelijke richting naar de Nieuwe Dijk. De Vijfhoeksweg begint bij de Vijfsprong en loopt in noordoostelijke richting met halverwege een bijna haakse bocht naar de Nieuwe Dijk. De Nieuwe Dijk, die aanvankelijk Weteringsweg genoemd werd en daarna ook nog Het Nieuwe Dijkje, loopt ten oosten van de Vijfsprong in noordelijke richting van de Holterweg naar de Oerdijk. Aan de oostkant van de Nieuwe Dijk lag het moerassige gebied de Gooiersmars. Ten zuiden van de huidige Vijfhoek is nog de Colmschaterstraatweg te onderscheiden die meanderend langs de bebouwing van Colmschate en Lage Weteringen loopt, vanaf de huidige Stationstraat in Colmschate richting Oerdijk in Schalkhaar. De vuursteden waren onderling verbonden door meerdere zandpaden, die tegenwoordig niet meer zijn terug te vinden.

Wegen en een waterweg

Tussen 1850 en 1858 is ten westen van de wijk het Overijssels kanaal aangelegd. Het gebied van de wijk werd daarna door twee zogenaamde vlotbruggen verbonden met de overkant. De brug in de Oerdijk werd rond 1935 de Kroddenbrug genoemd. De andere brug in de Colmschaterstraatweg heette vanaf die tijd de Rietmansbrug. Rond 1965 zijn beide vlotbruggen vervangen door ophaalbruggen. De rechtstreekse verbinding naar Riele via de Gooikersdijk ging door de aanleg van het kanaal verloren. Vlak voor het kanaal boog de Gooikersdijk af naar de brug in de Colmschaterstraatweg. Na de aanleg van de N348 is de situatie nog sterker veranderd. De Colmschaterstraatweg is geen doorgaande weg meer en de Rietmansbrug is een fietsbrug over het kanaal geworden, die aansluit op een fietspad tussen het kanaal en de N348. Tot ver in de twintigste eeuw waren de paden in de Vijfhoek niet bestraat. Als eerste werd de straatweg naar Holten bestraat, gevolgd door de Oerdijk rond 1890. Rond 1910 is ook de Colmschaterstraatweg voorzien van een verharding.

Nieuwedijk in de Vijfhoek (foto Pieter Leefflang)

In het begin van de twintigste eeuw zijn in 1900 en 1911 fraaie lithografische wandelkaarten uitgegeven, waarop de weggetjes in de huidige Vijfhoek allemaal te vinden zijn. Het zijn dan zandweggetjes, die voor een deel voorzien zijn van stroken 'bosch', waarschijnlijk laanbeplanting. Op bijna alle kaarten staan ook aan aantal huizen aangegeven. Verder is op die kaarten duidelijk te zien dat de Colmschaterstraatweg tussen 1900 en 1911 bestraat is. Van een fietskaart uit 1932 is af te leiden dat de weggetjes in de Vijfhoek allemaal voorzien werden van rijwielpaden, maar dat deze paden en de zijanten ervan niet altijd berijdbaar waren. Ook lag er een niet altijd berijdbaar fietspad aan oostkant de langs het Overijssels kanaal. Er stonden geen wegwijzers langs de fietspaden. Op de website van topotijdreis is min of meer te volgen wanneer de oorspronkelijke weggetjes in de loop van de tweede helft van de twintigste eeuw stuk voor stuk van verharding worden voorzien. Tot en met 1952 zijn alle paden nog aangegeven als zandwegen. Tussen 1953 en 1967 wordt met de verharding van de belangrijkste doorgaande weggetjes een begin gemaakt; pas in 1995 is bijvoorbeeld de Nieuwe Dijk volledig van verharding voorzien. Zo was de situatie toen de stedenbouwkundigen hier een nieuwe woonwijk ontwierpen. Een artikel over de nieuwbouw staat in de volgende *Nieuwsbrief*.

Marijke van Winsum - Westra

Wat betekent de Omgevingswet voor de erfgoedverenigingen?

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Wat verandert er nu voor ons? In ons land hebben we een beperkte ruimte en het is te verwachten dat de druk alleen maar groter wordt. Steeds vaker moeten we een afweging maken tussen maatschappelijke waarden als duurzaamheid, woonbaarheid, gezondheid en veiligheid.

Om dergelijke beslissingen gemakkelijker te maken is er nu de Omgevingswet. Deze bouwt voort op allerlei bestaande regelgeving. Het grote verschil met vroeger is dat alle relevante regelgeving nu wordt geïntegreerd, waardoor er minder procedures nodig zijn. Niet alles kan altijd overal, maar nu geldt 'ja behalve', waar het eerst was 'nee tenzij'.

Van Omgevingswet naar Omgevingsplan

In de Omgevingswet staat in algemene termen hoe we om moeten gaan met onze fysieke leefomgeving. De gemeentes moeten op basis hiervan een Omgevingsplan opstellen waarin concrete regels staan. Deze gelden voor het hele grondgebied van de gemeente, dus ook voor de plattelandsgebieden.

De eerste, verplichte, stap is het opstellen van een Omgevingsvisie. De gemeente Deventer heeft hiermee al een begin gemaakt. Het document geeft een globaal beeld van wat de gemeente wil behouden en welke ontwikkelingen zij voor de

toekomst ziet. De concrete vertaling komt pas in het Omgevingsplan, waarin regels komen voor onze omgang met bouwwerken, infrastructuur, water, lucht, bodem en cultureel erfgoed. Veranderingen moeten niet bij voorbaat op belemmeringen stuiten en dus is er geen plaats meer voor bestemmingsplannen. In plaats daarvan wordt steeds gekeken of de verdeling van locaties, functies en activiteiten evenwichtig is. Als de balans positief uitvalt, kan een gebouw of gebied een nieuwe functie krijgen; een winkel kan bijvoorbeeld woonhuis worden en misschien jaren later een crèche. Het Omgevingsplan kent geen geldigheidsduur.

Bestaande instellingen zullen voor een groot deel gewoon kunnen blijven bestaan. In Deventer betreft dat bijvoorbeeld de Planadviesraad Welstand, Monumenten en Beschermd Stadsgezicht. Deze moet wel voldoen aan de eisen die in de Omgevingswet staan geformuleerd, zoals de deskundigheid van de leden.

Het Omgevingsplan moet uiterlijk 2032 klaar zijn. Tot die tijd is er een tijdelijk Omgevingsplan, waarin alle bestaande gemeentelijke bestemmingsplannen en verordeningen zijn opgenomen plus landelijk geldende bepalingen. De gemeente is verplicht haar burgers gelegenheid te geven te participeren bij het tot stand komen van het Omgevingsplan. Hoe dit er precies uit gaat zien, is nog niet bekend.

Monumentale allure in de Graaf van Burenstraat

Industrieel erfgoed: Bussink

Wat betekent dit voor het erfgoed?

In de Omgevingswet staat dat er bescherming is voor rijksmonumenten en aangewezen stads- en dorpsgezichten. De gemeentes moeten regels opstellen waarin deze zorg vorm krijgt. Al het erfgoed dat geen rijksmonument is, geniet geen speciale bescherming. De gemeente zou kunnen bepalen dat gemeentelijke monumenten op dezelfde manier behandeld worden als rijksmonumenten, maar dat hoeft niet. En dan is er natuurlijk ook het nodige erfgoed dat nu niet beschermd is. Juist daar zijn de Deventer erfgoedverenigingen mee bezig. Te denken valt aan industrieel erfgoed, gezichtsbepalende gebouwen, wederopbouwarchitectuur, markante wijken zoals de post 65-wijken. Alles wat niet onder de rijksregeling valt, wordt beschouwd als een aspect van de omgevingskwaliteit. Als we het willen behouden, is het zaak duidelijk te maken dat dit erfgoed een bijdrage levert aan die kwaliteit. We kunnen bijvoorbeeld aanvoeren dat het bepalend is voor de sfeer, dat het prettig wonen is in een omgeving met historie, met andere woorden, dat het een speciale functie heeft.

Hoe kunnen we ons standpunt duidelijk maken?

De Omgevingswet schrijft voor dat bij iedere verandering in de fysieke leefomgeving participatie verplicht is. Hoe precies, bepaalt de gemeente. In principe regelt degene die met een plan komt, de participatie in de besluitvorming. Dus de projectontwikkelaar neemt het initiatief tot inspraak. Of de woningcorporatie. Of de huiseigenaar die een dakkapel wil zetten. De laatste kan volstaan met een aantal burens, de eerste twee zullen er meer mensen bij moeten betrekken. De gemeente speelt nog wel een rol in die gevallen waarin zij de vergunning moet verlenen. De bedoeling is dat het ontwikkeltraject zo veel tijd krijgt, dat daarna de eindbeslissing heel snel kan vallen.

Misschien komt er een regeling voor de participatie van erfgoedverenigingen in bepaalde gevallen, maar vaak zullen we zelf het initiatief moeten nemen.

Wat kunnen wij doen met het Omgevingsplan?

Zodra er over het Omgevingsplan wordt gesproken, moeten we erbij zijn. Allereerst moeten we ons zelf afvragen welke criteria de kwaliteit van de leefomgeving bepalen. En welke regels zijn goed om het erfgoed te beschermen? Hoe moet de participatie bij projecten worden geregeld? In ieder geval moeten we ervoor zorgen dat we helemaal aan het begin betrokken worden en dat er aan het eind een evaluatie plaats-

vindt. Zodra het Omgevingsplan is vastgesteld, zijn die regels bindend, ook voor de gemeenteraad. Buiten OmgevingsPlan Activiteiten (BOPA's) zijn een uitzonderingscategorie die we goed in de gaten moeten houden.

Hierbij zullen we zo veel mogelijk samenwerking zoeken, in de eerste plaats met andere erfgoedverenigingen. En dus was het mooi te kunnen constateren dat vertegenwoordigers van Heemschut, SIED en SOD samen

met een aantal andere belangstellenden aanwezig waren op 28 februari op de informatiebijeenkomst over de Omgevingswet met Hans Buys van Heemschut als spreker. We zoeken elkaar trouwens de laatste tijd steeds vaker op. Omdat de SOD net als de andere erfgoedorganisaties bestaat uit vrijwilligers, is het nodig prioriteiten te stellen in wat we willen bereiken. Bij de keuze kunnen we putten uit eigen werk: onze publicaties over het interbellum en de wederopbouwarchitectuur en het boek van de SIED over de Bergweide. En laten we de cultuurhistorische waardekaart niet vergeten, die wel van tijd tot tijd moet worden geactualiseerd.

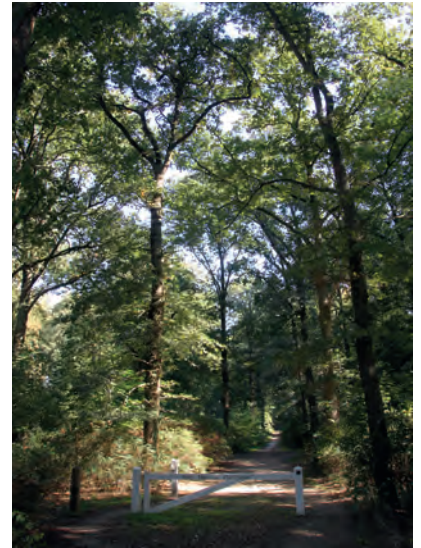
En hoe krijgen we inbreng bij veranderingsprojecten?

Zoals gezegd is participatie verplicht. Het is voor ons belangrijk hier de stappen van beleid en uitvoering te kennen. Maar er is meer. In de afgelopen jaren hebben wij een goede relatie opgebouwd met de gemeente en wij zijn een serieuze gesprekspartner. Hier kunnen we nog een extra stapje zetten en gebruik maken van de kennis die we in huis hebben. Daardoor kunnen we goede contacten opbouwen met ambtenaren, die we van informatie voorzien. Onder de gemeenteraadsleden kunnen wij potentiële medestanders zoeken.

Draagvlak is essentieel. Nog meer dan nu zullen we samenwerking moeten zoeken met bijvoorbeeld bewonersorganisaties (zoals bij onze actie om de beelden terug te krijgen op de Nieuwe Markt) of waterschappen. En werken aan onze naamsbekendheid. Eigenaren kunnen we over de streep zien te trekken door ze in kennis te stellen van subsidieregelingen. Vaak valt er ook het nodige te winnen als we met varianten of alternatieven komen.

De reacties op de Omgevingswet zijn wisselend: sommigen zien nieuwe kansen, anderen vrezen het ergste. Wij gaan ons er in ieder geval op voorbereiden.

Ria de Oude-de Wolf

Ook het (coulissen) landschap verdient bescherming

Foto Ronald Hissink

Scheidend SOD secretaris Neelco Osinga: als eenling ben je niemand

Het begon met de opening van het nieuwe ziekenhuis, waardoor de locaties Sint Geertruiden en Sint Jozef hun functie verloren. Het Sint Geertruiden werd verkocht en de nieuwe eigenaar wilde het slopen. Dat zag Osinga als een verlies van Deventer erfgoed en tijdens een inspraakavond van de gemeente zette hij uiteen waarom dit unieke gebouw uit het interbellum moest blijven staan.

ans van Beeck, secretaris van de SOD, begreep dat zo'n pleitbezorger veel zou kunnen betekenen voor de stichting. Osinga van zijn kant beseftte dat de organisatie hem meer mogelijkheden bood om zijn ambities waar te maken dan hij als individu had.

Als bestuurslid slaagde hij er met anderen in de gemeentelijke monumentenstatus te verwerven voor het Sint Geertruiden. De nieuwe eigenaar, Synchroon, was inmiddels al begonnen met het project en schakelde de Raad van State in; deze besliste dat de status van monument terecht was toegekend. Hoewel het veel tijd en geld kostte om de plannen aan te passen aan de nieuwe situatie, was Synchroon achteraf heel blij dat het zo was gelopen. Toen de SOD een kennismakingsbijeenkomst wilde organiseren met de nieuwe burgemeester König, bood Synchroon zich als gastheer aan in het Sint Geertruiden. Osinga spreekt met veel enthousiasme over dit project, waarin hij als individu niet erkend werd als belanghebbende, maar wel toen hij optrad namens de SOD.

Het Sint Jozef

Voor de andere locatie, het Sint Jozef, stond een grootscheepse verbouwing met sloop op het programma. Hiervoor was de status van rijksmonument aangevraagd en toegekend, waardoor het gebouw, een gaaf voorbeeld van de Bossche School, voorbescherming kreeg. Het kwam inderdaad op de lijst van honderd nationale topmonumenten uit de wederopbouwperiode.

Ook aan dit project bewaart Osinga goede herinneringen en hij vertelt allerlei bijzonderheden. Dat de vondst van beton in de muren van het Sint Jozef volgens sommigen aantoonde dat het gebouw niet authentiek was, terwijl een betonnen skelet nu juist typerend is voor de Bossche School. En hoe jammer het is dat de 'kloostertuin', die zijn oorspronkelijke opzet heeft teruggekregen, niet gebruikt wordt als uitloop van het restaurant. Als secretaris van de Stichting Oud Deventer was hem verzocht deel te nemen aan een werkgroepje dat moest bewerkstelligen dat de tuin zijn oorspronkelijke grandeur terug zou krijgen. Dit verzoek was een blijk van de warme verstandhouding die er was ontstaan, hoewel nieuwe eigenaar

Foto links: Sint Geertruiden Ziekenhuis en daaronder het Sint Jozef Ziekenhuis met de tuin

In de kraam om de SOD te promoten

van het ziekenhuis na de aanmerking tot rijksmonument aanvankelijk niet bepaald ingenomen was met de houding van de SOD.

Bestuurslid 2008- 2023

Neelco Osinga trad in 2008 toe tot het bestuur van de SOD. In 2010 werd hij secretaris en dat bleef hij tot in 2023, toen zijn termijn afliep. Hij wist precies wat er allemaal speelde in de stichting, onderhield vele contacten met andere betrokkenen en belangstellenden en dat alles met een grote accuratesse en gedrevenheid. Zelf voelde hij zich ook als een spin in het web: "De voorzitter en de secretaris bepalen het gezicht van een stichting; de secretaris bereidt het beleid voor en voert het uit". Omdat hij deze taak vele jaren op voortreffelijke wijze heeft vervuld, werd hem bij zijn afscheid het erelidmaatschap toegekend.

Toen Osinga begon, was er net een kentering in de relatie met de gemeente. De SOD probeerde niet langer tegen kant-en-klare plannen te protesteren, maar erbij te zijn als die plannen werden gemaakt. Van groot gewicht was daarbij de aanwezigheid op de publieke tribune bij de vergaderingen van de Plan Advies Raad, een positie waarin je formeel geen spreekrecht hebt. Verschillende andere bestuursleden hebben daar ook gezeten. Osinga was er zo'n vrouwelijke verschijning dat hij er zijn visie mocht uiteenzetten en er soms zelfs naar zijn mening werd gevraagd. De interne gang van zaken hield hij goed in de gaten. Hij zorgde ervoor dat er jaarlijks een verslag kwam en digitaliseerde de belangrijkste documenten. De Harry Rademaker Prijs, die in 2022 opnieuw is uitgereikt, is

op zijn initiatief ingesteld. Als redactielid van de *Nieuwsbrief* schreef hij naast het jaarverslag tal van artikelen.

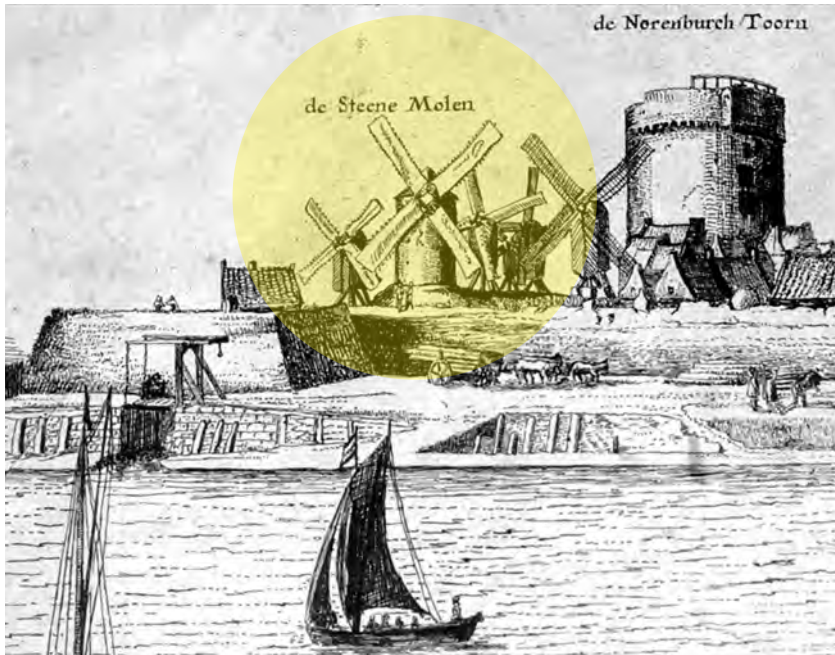
Terugblik en wensen

Hij kijkt met tevredenheid op zijn werk terug en noemt als voorbeeld de bemoeienis van de SOD met het Sluiskwartier. Natuurlijk blijven er wensen. Wat zou het mooi zijn als de Wilhelmina-brug verplaatst kon worden, zodat de stad niet langer in tweeën wordt verdeeld. En er zijn heel veel nieuwe ontwikkelingen die aandacht van de SOD behoeven: hoe gaat het bijvoorbeeld met de verduurzaming van monumentale panden? Is er een manier om zonne-energie op te wekken die het dakenlandschap spaart? Op welke manier kan hoogbouw ingepast worden zonder schade voor het historische karakter van de stad? De Kassa is nu niet direct een geslaagd voorbeeld. Laten we zuinig zijn op de groenstructuur in de naoorlogse wijken en rond de dorpen. De Gouden Driehoek tussen de Brinkgreverweg, de Raalterweg en de Oosterwechelsweg draagt bij aan het dorpse karakter van Schalkhaar. Ooit heeft de burgemeester van Diepenveen toegezegd dat de Gouden Driehoek zou blijven bestaan, maar dat staat nergens op schrift. Voor het landelijke aanzien van Diepenveen zijn de landerijen langs de Borgelerhofweg en die tussen Steenbrugge en de stad van belang. Laten we verder voorkomen dat het bijna onvermijdelijk is panden te slopen omdat ze heel lang verwaarloosd zijn. In het Noordenbergkwartier is veel achterstallig onderhoud te zien.

Kortom, er blijft genoeg te doen voor de SOD. Osinga wijst erop hoe belangrijk het is samen op te trekken met de andere erfgoedorganisaties. Want ook hier geldt: als eenling ben je niemand.

Dit is een verslag van een gesprek van Ria de Oude-Wolf en Hans Kaajan met Neelco Osinga; met dank voor de gastvrije ontvangst.

De Steene molen en de schuur

Steene molen 1615 Claes Jansz Visscher
(foto: Museum De Waag)

beeld van Delft en in die tijd heel bijzonder. Waarschijnlijk is de schuur toen daarachter gebouwd, maar welke functie die toen had, is niet bekend. Wat we wel weten is, dat de stad in 1631 de molen vanwege hoge onderhoudskosten verkocht aan het schoenmakersgilde, die hem gebruikte als runmolen voor de leerlooierijen in deze buurt, het 'Schoemaekersperck' genaamd. De schuur was toen pakhuis en werd wellicht voor een deel gebruikt als woonhuis. Het gilde verkocht de molen in 1802.

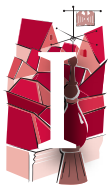
Naar de nieuwe tijd

Op de kadasterkaart van 1832 is de schuur met de molen afgebeeld. Beide zijn dan eigendom van Frederik Baerselman, looier, die ook de leerlooierij aan de zuidzijde ervan bezit. In deze periode verdwijnen looierijen en leerbewerking uit dit gebied. De schuur ondergaat in 1856 een verbouwing waardoor de oppervlakte verdubbelt. Het stadsbestuur koopt percelen op voor de aanleg van de Lindenstraat en de Graaf van Buren-

Kadasterkaart 1811-1832 (Beeldbank RCE)

Je gaat er gemakkelijk aan voorbij: vanuit de Lindenstraat linksaf de Molenstraat in. Daar staat, een beetje achteraf, een hoog gebouw en half ervóór een huisje, nu een B&B. Wat is daar nu zó interessant aan, dat de Werkgroep Bouwhistorie Deventer er een rapport van zo'n honderd bladzijden over maakte?

In de negentiende en twintigste eeuw heeft dat gebouw een belangrijke functie gehad in de industriële activiteiten van het Noordenbergkwartier. Er zat o.a. een spinnerij van de Smirnasche tapijtfabriek (1870), drukkerij De IJssel bouwde er een werkplaats met sheddaken tegenaan (1900), Thomassen en Drijver begonnen daar hun blikfabricage (1919), Sotthewes dreef er een garage (1928), verlichtingsindustrie Osiris maakte er fluitketels en lampenkappen (1947) en de laatste gebruiker Barendsen had er van 1954 tot 2001 zijn wikkelbedrijf. Die geschiedenis is op zich al een beschrijving waard. Maar ook daarvóór was het een interessant stukje stad: vanaf de middeleeuwen tot midden negentiende eeuw werd hier leer vervaardigd en bewerkt.

De bouw

Het gebouw/de schuur staat op de plaats waar in 1583 de Stakelretoren werd afgebroken; vermoedelijk liggen er nog fundamenten van de toren onder het pand. De toren stond net buiten de stadsmuur en had na de bouw van het bastion Graaf van Buren (1558) geen verdedigingsfunctie meer. Behalve de Stakelretoren liet het stadsbestuur ook een muur-toren en een stuk stadsmuur slopen en gaf het opdracht voor de bouw van een Steene molen op het bastion, naar voor-

1884 met het hoge gebouw in het midden van de foto (foto M. Bosse)

straat en geeft kavels uit voor de bouw van huizen. De molen blijft in gebruik bij molenaars, die er lijnzaadkoeken vermalen tot veevoer, en wordt in 1867 afgebroken. Het bastion verdwijnt rond 1883. Maar de schuur blijft bestaan en wordt, zoals vermeld, gebruikt voor diverse kleinschalige industrieën. In het midden op de foto uit 1884 is dat grote pand te zien vanaf het deels gesloopte bastion.

Schuur wordt woonhuis

Na het vertrek van de firma Barendsen in 2001 staat het pand jarenlang leeg. Er is belangstelling voor, maar de plannen blijken onhaalbaar. Tot in 2013 de huidige eigenaar het pand koopt en er een interessant woonhuis van maakt, met behoud van zoveel mogelijk karakteristieke elementen die nog iets van het vroegere gebruik laten zien.

Aly Dijkstra-Kruit

Molenstraat 33, op achtergrond nr. 35 aan de straat

Praamstra

boekhandel

Lange Bisschopstraat 1 Deventer

openingstijden

- ma 12-18
- di 9.30-18
- wo 9.30-18
- do 9.30-21
- vrij 9.30-18
- za 9.30-18
- zo 12-17

www.boekhandelpraamstra.nl

Pijnpunten

Leegstaande en verwaarloosde panden ontsieren de stad. Verbouwingen hebben het oorspronkelijke aanzien van sommige panden aangetast. Zo is voor de renovatie van historische winkelpanden aluminium gebruikt, een materiaal dat daar

niet past. Gelukkig zijn er nieuwe technieken ontwikkeld en worden nu betere materialen gebruikt, zodat het goed mogelijk is ingrepen uit het verleden te corrigeren.

Hans Kaajan

Bokkingshang

Deze huizen worden slecht onderhouden en staan ten dele leeg. Het linker pand wordt al zo lang niet meer bewoond dat de verwaarlozing ook voor het niet-geoefende oog duidelijk zichtbaar is. Misschien ontstaat er zo'n onveilige situatie dat het mogelijk wordt ze te slopen en de erachter liggende muur te reconstrueren. De gemeente beraadt zich momenteel op een samenhangend plan voor de straat en de veiligheid van de sekswerkers.

Vestingtoren

De vestingmuur aan de Bokkingshang is gereconstrueerd toen hij tevoorschijn kwam na sloop van de ervoor staande huizen. Twee grote vensters werden al eerder aangebracht. De Plan Advies Raad (PAR) is akkoord gegaan met verdere verbrokkeling van de muur. Een nieuw kleiner raam in de muur en een reconstructie van de vestingtoren is het resultaat. Verstoppt achter het bovenste opengewerkte muurdeel bevindt zich een raam, daaronder achter een fantasiekolommetje een tweede venster van een lagere verdieping. De gebruikte specie accentueert op waarschijnlijk onbedoelde wijze de bres die hier in de muur is geslagen.

De Boreel

De buitenzijde van dit winkel- en wooncomplex met zijn grijze wanden is weinig inspirerend. De wand aan Verzetslaan wordt opgevrolijkt met disproportioneel grote reclames. Deze schreeuwerige commerciële oprispingen passen niet in het terughoudende gemeentelijke beleid voor de binnenstad.

Achter de Muren Zandpoort

Dit parkeerterrein wordt gebruikt door de eigenaren van panden aan de Brink. Samen met de ernaast gelegen ommuurde achterplaatsen is hier sprake van een naargeestig hoekje in de binnenstad.

Jaarverslag 2023 van de Stichting Oud Deventer (SOD)

Het Algemeen Bestuur van de Stichting Oud Deventer vergaderde in 2023 zesmaal. In het laatste kwartaal is secretaris Neelco Osinga afgetreden; hij is opgevolgd door Ida Jager. Tevens is toegetreden tot het bestuur Marijke van Winsum - Westra. Het bestuur bestaat nu uit tien leden, die ieder een aandachtsgebied/portefeuille hebben. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door Wim Koetsveld (voorzitter), Fons Sijm (penningmeester), Ida Jager (secretaris) en Marien de Langen (lid).

De stichting telt circa 200 donateurs. Voor een streefbedrag van (thans) € 30 per jaar is men donateur. Als welkomstgeschenk wordt het boek *Licht, lucht en ruimte in Deventer-wederopbouwarchitectuur 1945-1963* uitgereikt. Dit boek is ook te koop bij de boekhandel voor € 15.

De stichting volgt de agenda van de Planadviesraad (PAR) en bezoekt als daartoe aanleiding is, de wekelijkse vergadering van de PAR op de publieke tribune. Daarnaast is de stichting tweemaal per jaar aanwezig bij het periodiek overleg van erfgoedpartijen (Heemschut, Stichting Industrieel Erfgoed Deventer en SOD) met de gemeente. Waar mogelijk werken de erfgoedpartijen samen. Verder wordt jaarlijks overleg gevoerd met de wethouder op het gebied van erfgoed en monumentenzorg.

Hieronder een overzicht van de belangrijkste activiteiten van de SOD in 2022:

Nieuwsbrieven

Twee nieuwsbrieven zijn uitgegeven, nummer 51 in mei en nummer 52 in november 2023. Op deze wijze en via de site communiceert de stichting met donateurs en belangstellenden.

Opa- en omadag

De opvolger van de opa- en omadag, een historische speurtocht door het Noordenbergkwartier op 26 juni jl., was een succes.

Symposium ter gelegenheid van het lustrum

Op 11 mei 2023 bestond de Stichting Oud Deventer 75 jaar. Dit lustrum werd gevierd op 21 september 2023 met een symposium, waarvoor Woonbedrijf Ieder1 gastvrij ruimte aanbood in het kantoor. Ongeveer vijftig belangstellenden woonden het symposium bij. Het onderwerp van het symposium was de toekomst van de wijken Borgele en de Platvoet:

Het panel bij het lustrumsymposium: v.l.n.r. mevrouw Hofman en de heren Ledeboer en Meurs

deze post 65-wijken zijn toe aan renovatie. Inleidingen werden gehouden door mevrouw ir. Joke Hofman, directeur bestuurder van Ieder1 en door dr. Ir. Paul Meurs van bureau Steenhuis Meurs, adviesbureau voor onderzoek naar erfgoedwaarde. De woningen in deze wijken zijn merendeels eigendom van Ieder1: 1000 woningen in Borgele, 500 op de Platvoet. Mevrouw Hofman schetste de structuur van de wijken: veel groen ondanks de grote bewoningsdichtheid in een gemengde bebouwing. Ook bood zij een inkijkje in de problematiek van de renovatie van de wijken en de middelen om de leefomgeving en de sociale cohesie te optimaliseren. De heer Meurs bood inzicht in de totstandkoming van deze wijken: maatschappelijke idealen, nadruk op licht, lucht en ruimte en het jonge gezin als uitgangspunt. We leerden dat de kernstructuur, de buitenruimte, leidend is en niet de gebouwen of de architectuur. Het panel bestond uit mevrouw Hofman, de heer Meurs en ons bestuurslid Daaf Ledeboer, expert in stadsontwikkeling. Na de inleidingen stond in de paneldiscussie de vraag centraal, hoe het jongere erfgoed, zoals Borgele en de Platvoet, beschermd kan worden. Ook voor de Stichting Oud Deventer ligt hier een taak om op een andere manier te gaan denken en te gaan kijken. We kijken terug op een geslaagde lustrumviering.

Nieuwe Markt: twee beelden van Titus Leeser

In het voormalige schoolgebouw van het Alexander Hegius Gymnasium en de MMS (Middelbare Meisjesschool), is museum Eicas (voor non-figuratieve hedendaagse kunst) gevestigd met daarboven appartementen. Aan weerszijden van de entree aan de Nieuwe Markt stonden, toen het gebouw nog als school fungeerde, twee beelden, van een Romeinse jongen en een Grieks meisje, vervaardigd door beeldhouwer Titus Leeser (1903-1996). De beelden zijn eigendom van de gemeente Deventer en staan al enige jaren in de tuin van het

Het rechter beeld van Titus Leeser in vroeger dagen (foto particuliere collectie)

landgoed Kleine Noordijk in Twello. De commissie Kunst in de Openbare ruimte heeft de gemeente geadviseerd de beelden definitief op die locatie te laten. Dankzij actie van de Vereniging van Eigenaren van de appartementen in Het Hegius en van de SOD heeft het College van B&W alsnog besloten dat de beelden als behorend bij het gebouw aan de Nieuwe Markt, daar dienen te worden teruggeplaatst. Wij zijn daar zeer verheugd over.

Grote Kerkhof: Fontein Bürgi

In het jaarverslag van 2022 is al melding gemaakt van deze verdwenen fontein. Intussen is er een positief vervolg. De fontein op het Grote Kerkhof, voor de ingang van de kerk bij de toren, is bij de werkzaamheden voor de herinrichting van het Grote Kerkhof verwijderd en de plannen voorzagen niet in herplaatsing. Na bezwaren van diverse kanten heeft de gemeente een inventarisatie gemaakt van mogelijke nieuwe locaties. De Stichting Oud Deventer geeft de voorkeur aan de kruising Engestraat-Broederenstraat, voor de Broederenkerk, waarbij nadrukkelijk is opgemerkt dat bij de herinrichting van dit 'pleintje' de fontein het uitgangspunt en het centrale punt dient te zijn.

P.C. Hooflanaan 1-95

Deze vijf portiekflats, in het gras bij een vijver, zijn een mooi voorbeeld van woningbouw uit de naoorlogse periode. Ze zijn gelegen in de wijk Zandweerd Noord. De flats zijn eigendom van Woonbedrijf Ieder1, dat plannen heeft voor sloop en daarna nieuwbouw. De gebouwen en de ruimte eromheen zijn een mooi ensemble: cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van belang. Ook Heemschut is die mening toegedaan. De Stichting Oud Deventer heeft dan ook een verzoek ingediend om de flats en de bijbehorende groenvoorziening aan te wijzen als gemeentelijk monument.

De Fontein van Bürgi (foto P. Dekker)

Het groen en het water horen bij het monument aan de P.C. Hooflanaan (foto E. Zijlstra)

Hoogbouw

De gemeente wenst een hoogbouwvisie te ontwikkelen en heeft de burgers van Deventer en organisaties zoals de Stichting Oud Deventer en Heemschut naar hun mening hierover gevraagd. In een brief van 20 september 2023 hebben deze beide erfgoedverenigingen hun visie gegeven, onderbouwd door de vijfpuntenbrief van dr. ir. Paul Meurs, aan wie advies was gevraagd. Deze brief en de vijfpuntenbrief van Paul Meurs zijn te vinden op onze website. Eind 2023 heeft de gemeente de Visie op hoger bouwen ter inzage gelegd. Hierin is een flink aantal elementen herkenbaar van de suggesties die door de stichting en Heemschut zijn aangedragen. Zo lezen we in de Visie dat hoogbouw zorgvuldig moet worden ingepast, dat behoedzaam moet worden omgesprongen met het unieke silhouet en het beschermd stadsgezicht van Deventer en dat hoogbouw geen doel op zich moet zijn, maar een middel om meer woningen in de bestaande stad te kunnen toevoegen. De volgende stap in de procedure is, dat de Visie ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Huisvesting Collectie Overijssel

Er is een nieuw gebouw nodig voor de huisvesting van de archieven. Digitaliseren wordt de toekomst. De vraag is of dit nieuwe gebouw in Zwolle komt of in Deventer. De provincie Overijssel beslist daarover. De huisvesting

Zorgen over de Athenaeumbibliotheek (foto website Athenaeumbibliotheek)

Collectie Overijssel betreft ook de huisvesting van de Athenaeumbibliotheek, op dit moment in Klooster 12. Wij hebben aan de gemeente onze zorgen kenbaar gemaakt over het verdwijnen van Deventer archiefstukken uit onze stad.

Senzora

De SIED heeft hier het voortouw; wij hebben geen bezwaar gemaakt tegen de plannen.

Tapijtfabriek

Wij constateren dat de gemeente belang heeft bij veel woningen op dit terrein. Veel historische kenmerken zullen verdwijnen. Wij hebben samen met Heemschut en de SIED contact met de gemeente en de woningbouwvereniging en hebben onze zorgen kenbaar gemaakt.

Reclame-uitingen, blokkades voor voetgangers en streetart in de binnenstad.

Schriftelijk hebben wij erop aangedrongen de voorwaarden waaraan reclame moet voldoen, te handhaven en blokkades voor voetgangers weg te halen. Niet lang daarop is de gemeente concreet tot actie overgegaan. Later heeft de SOD in het periodiek overleg van de erfgoedpartijen met de gemeente haar bezorgdheid uitgesproken over de hoeveelheid streetart in de binnenstad en gevraagd hoe de besluitvorming hierover tot stand is gekomen. De gemeente verklaart dat de locaties en de uitvoering moeten passen binnen de voorwaarden van het Beeldkwaliteitsplan. Hiervoor heeft een toets in de PAR plaatsgevonden. De gemeente zal nagaan hoeveel er nog komen in de binnenstad.

Grote Overstraat 54

Het pand aan de Grote Overstraat 54 heeft helaas geen status meer als rijksmonument. Er worden tekeningen gemaakt voor de verbouwing.

Scholen wederopbouw en Its Keurkampstraat

De SOD steunt een verzoek van Heemschut aan de gemeente om de vijf scholen rond de Van Heetenstraat te sparen voor

De voormalige tapijtfabriek heeft veel mooie details

sloop en ze als monument aan te merken. Ook de pogingen van Heemschut om het kunstwerk van Jo Pessink in de te slopen Its aan de Keurkampstraat te behouden, steunt de SOD.

Sint Geertruiden Ziekenhuis

Het nieuwbouwproject nadert zijn voltooiing. Het aanzien van het ziekenhuis is gebleven zoals het was, compleet met stalen ramen. De SOD heeft ervoor gezorgd dat dit een gemeentelijk monument werd.

Voortgang projecten

Bij verschillende projecten was er niet of nauwelijks sprake van voortgang:

- De plannen voor nieuwbouw op het Topicusterrein hebben geen vervolg gekregen.
- Of er inderdaad appartementen gebouwd worden aan de Worpzijde van de IJssel, is hoogst twijfelachtig.
- Van het laboratorium aan de Gooszenstraat is de travertinbedekking verwijderd, maar de status van monument lijkt desondanks niet haalbaar.
- Het verbrande pand van Hekkert staat er desolaat bij.

Ida Jager, secretaris

Wilt u ons steunen?

Word donateur. U steunt daarmee onze inspanningen om het gebouwde culturele erfgoed binnen de stad Deventer te behouden. U kunt zich per brief of per e-mail aanmelden bij het redactieadres of bij het secretariaat (zie rechterkolom).

De *Nieuwsbrief Oud Deventer* wordt toegezonden aan beleidsmakers, ambtenaren en donateurs van de SOD.

Penningmeester

Donaties kunnen worden overgemaakt op rekening NL 65 ABNA 063.16.63.002 t.n.v. Penningmeester Stichting Oud Deventer.

Secretariaat SOD

Ida Jager
Hoefslag 1
7213 BV Gorssel
Telefoon 06-533 177 87
E-mail: secretariaat@oud-deventer.nl

Redactieadres

Ria de Oude-de Wolf
Schimmelpennincksingel 28
7431 ZM Diepenveen

Bezoek onze website

Breng een bezoek aan de vernieuwde website van de Stichting Oud Deventer!
www.oud-deventer.nl
Onder het kopje 'bestuurszaken' vindt u ons privacybeleid.

Advertentie

Corps 9 geeft graag mooi verzorgde boeken uit. Over het algemeen zijn dit boeken die betrekking hebben op de historie van Deventer. Heeft u een mooi onderwerp en wilt u publiceren? Neem contact op met Pieter Ellens, telefoon 06 - 428 221 36

www.corps9.nl

Colofon

De Stichting Oud Deventer komt al vanaf 1948 op voor het behoud van gebouwd erfgoed binnen de gemeente Deventer, van panden met een historische en culturele waarde. We gaan in gesprek met het gemeentebestuur wanneer deze monumenten in het geding dreigen te komen. Daarnaast publiceren wij over gebouwen en ensembles om bij voorbaat de aandacht op hun waarde te vestigen. Deze *Nieuwsbrief* verschijnt sinds 1996 tweemaal per jaar, en wordt verspreid onder onze donateurs. Andere belangstellenden kunnen, zolang de voorraad strekt, een gratis exemplaar vinden bij de Athenaeumbibliotheek en de boekhandels Praamstra en Broekhuis. Voor de inhoud van de artikelen van redactieleden is de redactie als geheel verantwoordelijk.

Redactie Hans Kaajan, Ria de Oude-de Wolf en Marijke van Winsum-Westra.
Fotografie De foto's zijn gemaakt door de redactie, tenzij anders vermeld.
Vormgeving Allison grafische vormgeving, Deventer
Druk Ovimes, Deventer

ISSN 1872-7735

